



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

26. april 2011

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 149 (Alm. del – §7) af 25. marts stillet efter ønske fra Anders Samuelsen (LA)

Spørgsmål

I lyset af det store fejlskøn af sidste års offentlige underskud bedes ministeren redegøre for, hvorfra de uventede skatteindtægter specifikt kommer.

Svar

I Danmarks Statistiks budgetstatistik fra marts 2011 er det offentlige underskud foreløbigt opgjort til knap 51 mia. kr. i 2010 eller ca. 2,9 pct. af BNP. Det er 12 mia. kr. mindre end ventet i Økonomisk Redegørelse fra december 2010, hvor underskuddet blev skønnet til 62 mia. kr.

I forhold til Finansministeriets skøn fra Økonomisk Redegørelse, december 2009 er skønnet for underskuddet på den offentlige saldo reduceret med 44 mia. kr. i 2010, jf. tabel 1.

	Økonomisk Redegørelse, dec. 2009	Danmarks Statistik, marts 2011	Forskel
Overførsler	306	302	-4
Renteudgifter	37	39	2
Subsidier	44	46	1
Andre udgifter	611	608	-3
Udgifter i alt	999	995	-4
Personskat og arbejdsmarkedsbidrag mv.	435	438	4
Nordsø-indtægter	23	25	2
Pensionsafkastskatten	12	42	30
Renteindtægter	27	29	2
Øvrige indtægter	408	409	1
Indtægter i alt	904	944	40
Offentlig saldo, mia. kr.	-94	-51	44
Offentlig saldo, pct. af BNP	-5,5	-2,9	2,5

Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2009 og Danmarks Statistiks budgetstatistik, marts 2011.

Justeringen af den offentlige saldo på 44 mia. kr. skyldes overvejende, at provenuet fra pensionsafkastskatten, som afhænger af udviklingen på de finansielle markeder, nu skønnes 30 mia. kr. højere end i december 2009.

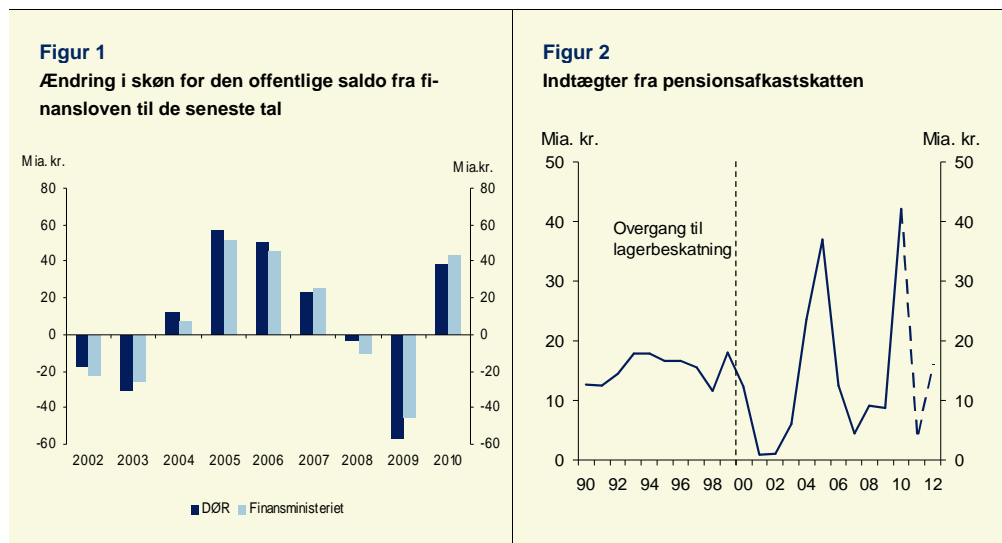
Når underskuddet i 2010 ifølge Danmarks Statistiks foreløbige opgørelse kom ned på 2,9 pct. af BNP, så afspejler det netop de ekstraordinære indtægter fra pensionsafkastskatten. Ved et såkaldt normalafkast på pensionsformuen, ville underskuddet således have været over 4 pct. af BNP, jf. nedenfor

Derudover er ledigheden næsten 40.000 personer lavere end det, som Finansministeriet regnede med i december 2009 (114.000 personer mod skønnet 155.000 personer), og beskæftigelsen har udviklet sig lidt mere gunstigt. På den baggrund er indkomstoverførslerne nedjusteret med 4 mia. kr., mens personskatter og arbejdsmarkedsbidrag er opjusteret med 4 mia. kr. siden Økonomisk Redegørelse, december 2009. De øvrige ændringer af udgifts- og indtægtsposter er relativt beskedne.

I juni offentliggør Danmarks Statistik reviderede tal for de offentlige finanser i 2010, som beror på de endelige regnskaber i kommuner og regioner samt statsregnskabet. For skatteindtægterne vil der fortsat – som i de nuværende oplysninger fra Danmarks Statistik – være tale om en foreløbig opgørelse. Først i oktober 2011 vil Danmarks Statistik således offentliggøre tal for 2010, hvor indtægterne fra personskatter mv., selskabsskatter og pensionsafkastskat er baseret på oplysninger fra slutligningssystemet.

Korrigeres der for pensionsafkastskatten, er saldoen opjusteret med 13 mia. kr. siden skønnet i december 2009, hvilket er mindre end i de fleste tidligere år.

Afvigelserne i Finansministeriets skøn for den offentlige saldo for det kommende år i forhold til de seneste tal har været på linje med De Økonomiske Råds (DØR), jf. figur 1. Indtægterne fra pensionsafkastskatten har historisk set udgjort mellem 1 og 42 mia. kr., og overordnet set er den offentlige saldo opjusteret i år, hvor indtægterne fra pensionsafkastskatten har været ekstraordinært høje (f.eks. 2005 og 2010), jf. figur 2.



Kilde: Danmarks Statistik, egne skøn og Det Økonomiske Råd, Dansk Økonomi, efterår 2001-2009.

Kilde: Danmarks Statistik

Den offentlige saldo er desuden mere konjunkturfølsom end i de fleste andre lande, ligesom olieprisbevægelser har relativt stor betydning. Udover pensionsafkastskatten har ændrede skøn for olieprisen, ledigheden og beskæftigelsen, som har betydning for Nordsøindtægterne, overførselsudgifterne og indtægterne fra personskatter og moms, haft betydning for justeringer af skønnene for den offentlige saldo. Finansministeriets skøn for den offentlige saldo i 2010 har gennemgående været på linje med andre institutioners skøn, herunder DØRs og Nationalbanken, jf. tabel 2.

Tabel 2**Skøn over den offentlige saldo i 2010 på forskellige tidspunkter fra forskellige institutioner, pct. af BNP**

Pct. af BNP	FM	DØR	EU	OECD	NB	AE
Tidspunkt						
2009						
August	-4,9					
September					-5,6	
Oktober	-5,1	-5,1		-5,4		-5,2
November			-4,8			
December	-5,5					
2010						
Marts					-5,7	-5,3
Maj	-5,1	-5,1	-5,5	-5,5		
August	-4,6					
September					-4,8	-4,5
Oktober		-4,3				
November			-5,1	-4,6		
December	-3,6				-3,9	

Anm.: I de tilfælde, hvor institutionen kun har angivet saldoen i mia. kr., er der foretaget en skønsmæssig omregning til pct. af BNP.

Kilde: De pågældende institutioners offentliggjorte prognoser.

Indtægter fra pensionsafkastskatten i 2010 og 2011

Provenuet fra pensionsafkastskatten i 2010 er opjusteret fra 12 mia. kr. i Økonomisk Redegørelse, december 2009 til 42 mia. kr. Skønnet bygger på Danmarks Statistiks Budgetstatistik for 2011. Vurderingen af provenuet i 2010 er imidlertid fortsat et skøn, idet betalingstidspunktet for pensionsafkastskatten er blevet flyttet til den 31. maj i år. Provenuet kan derfor blive både større og mindre end de 42 mia. kr.

Det oprindelige skøn på 12 mia. kr. var højere end de realiserede indtægter fra pensionsafkastskatten i 6 ud af de seneste 10 år, mens indtægterne fra pensionsafkastskatten aldrig tidligere har været så høje som de 42 mia. kr. i 2010.

Indtægterne fra pensionsafkastskatten er vanskelige at budgettere, da de svinger meget fra år til år og afhænger af udviklingen på de finansielle markeder. Skattegrundlaget opgøres efter et lagerprincip, hvilket betyder, at kursgevinster på aktier og obligationer gennem året indgår fuldt ud i skattegrundlaget. Princippet er skattemæssigt velbegrunder, fordi det sikrer en ensartet beskatning af renteindtægter og kursgevinster. Lagerprincippet, som blev indført omkring årtusindeskiftet, har medført en kraftig forøgelse af de årlige udsving i provenuet fra pensionsafkastskatten, jf. også figur 2.

Derimod er der væsentlig større sikkerhed om det gennemsnitlige provenu fra pensionsafkastskatten over en årrække. Det er samtidig disse gennemsnitlige provenuer, som er relevante i forhold til vurderingen af finanspolitikken. I opgørelsen

af den strukturelle saldo korrigeres netop for de store udsving i blandt andet pensionsafkastskatten og andre volatile poster. Den strukturelle saldo er derfor et væsentligt mere velegnet mål for den underliggende stilling på de offentlige finanser. Målsætningen frem mod 2020 er derfor også, at der skal være strukturel balance mellem offentlige indtægter og udgifter.

De store udsving i pensionsafkastskatten skal ses i lyset af, at den samlede pensionsformue udgør over 2.600 mia. kr. Derfor vil selv mindre ændringer på de finansielle markeder have stor betydning for pensionsafkastskatten. Såfremt det samlede afkast stiger med 1 pct.-point, stiger pensionsafkastskattebetalingerne med ca. 4 mia. kr. Specielt renteutviklingen og udviklingen i aktiekurserne har stor betydning for pensionsinstitutternes afkast.

Det ændrede skøn i 2010 skal ses i lyset af, at aktiekurserne steg markant igennem 2010, mens antagelsen ved finansloven var, at aktiekurserne ville stige med et normalafkast. Samtidig steg obligationskurserne mere end forventet. Samlet set forventes på den baggrund et historisk højt afkast i pensionsinstitutterne og dermed et historisk højt provenu fra pensionsafkastskatten i 2010. Ved et normalafkast ville provenuet fra pensionsafkastskatten udgøre knap 21 mia. kr. i 2010, hvilket – alt andet lige – ville medføre et underskud på den offentlige saldo på 4,1 pct. af BNP.

Indtægterne fra pensionsafkastskatten i 2011 forventes på nuværende tidspunkt at udgøre 3½ mia. kr. Det er et væsentlig fald i forhold til indtægterne i 2010, men det er ikke udsædvanligt med samlede indtægter fra pensionsafkastskatten i den størrelsesorden. For aktiekurserne er det lagt til grund, at de stiger med et normalafkast i 2011. Det relativt beskedne provenu i 2011 afspejler derfor skønnede kurstab på obligationer og derivater som følge af forventede rentestigninger, som samtidig forventes at være større end stigninger i aktieafkastet for mange pensionsinstitutter.

De forventede beskedne indtægter i 2011 som følge af rentestigninger skal som nævnt ikke ses som en svækkelse af den underliggende udvikling i de offentlige finanser. Den varige provenuvirkning på pensionsafkastskatten af en rentestigning vurderes derimod at være positiv. Det skyldes, at selvom en rentestigning på kort sigt vil indebære kurstab på pensionssekskabernes obligationsbeholdning og dermed et fald i pensionsafkastskatteprovenuet, vil et højere renteniveau på længere sigt indebære større renteindtægter fra pensionsinstitutternes obligationsbeholdninger og dermed et større grundlag for pensionsafkastskat.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen